

ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนทิวะทิศ
ตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน¹

The Priority Needs for Academic Management of Taweethapisek School
Based on the Concept of Students' Self-Directed Learning Competencies

ชมนุช จันทรแสง^{2*}

นันทรัตน์ เจริญกุล³

Chompunuch Jansaeng

Nuntarat Charoenkul

(Received: March 6, 2023; Revised: May 31, 2023; Accepted: June 8, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนทิวะทิศตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนทิวะทิศ จำนวน 126 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนทิวะทิศตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ประกอบด้วย 1) ความตระหนักในตนเอง และความสามารถในการเรียนรู้ 2) ความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ความสามารถในการแสวงหาและจัดการความรู้ 4) ความสามารถในการประเมินกระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 5) การมีทักษะการคิด มีสภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการพัฒนาการบริหารวิชาการให้นักเรียนมีสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองเพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัว และปรับวิธีการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และความต้องการของสังคมในปัจจุบันและโลกอนาคตได้

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนทิวะทิศตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน

² นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ รองศาสตราจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

Educational Administration, Department of Educational Policy Management and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Wang Mai, Pathumwan, Bangkok, 10330 Thailand

*Corresponding Author E-mail: Chompoonut.ch@taweethapisek.ac.th

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น การบริหารวิชาการ สมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเอง โรงเรียนทวีธาภิเศก

Abstract

The objectives of this research were to study the current state, the desirable state, and the priority needs of academic management of Taweethapisek School based on the concept of students' self-directed learning competencies. The participants, purposively selected, consisted of 126 administrators and teachers at Taweethapisek School. The research tool used was a 5-point Likert-scale questionnaire. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Priority Needs Index (PNI_{modified}).

Overall, the research results revealed that the current state was at a high level, while the desirable state was at the highest level. Furthermore, the priority needs for development fell on: 1) Learning process improvement; 2) School curriculum development; and 3) Assessment, evaluation, assessment, and credit transfer, respectively. This research demonstrated the priority need to promote the development of academic management so that students can acquire self-directed learning competencies that will allow them to be more adaptive and be able to adjust their learning methods according to the situation and the current and future social and global needs.

Keywords: Priority Needs, Academic Management, Self-Directed Learning Competencies, Taweethapisek School

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคสังคมดิจิทัลมุ่งเน้นให้การเรียนรู้เป็นไปเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ จากการศึกษาที่ความรู้ต่าง ๆ มีอยู่ทั่วทุกหนแห่ง และสามารถเข้าถึงความรู้นั้นได้ตลอดเวลา ทำให้ผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ลดการบรรยายในการสอนให้น้อยลง เน้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Learning) โดยนักเรียนใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ และฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการสืบเสาะ แสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ การคิดแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ นักเรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนเองต้องการ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา, 2561) ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้โดยมีครูเป็นผู้สอนเพียงคนเดียว อาจไม่ตอบโจทย์การศึกษาที่หลากหลายในยุคปัจจุบันที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง สัญญาณการเปลี่ยนแปลงในอนาคตครูจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจ และเรียนรู้ไปพร้อมกับครู ครูจะมีเวลาในการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้

แบบนำตนเองของนักเรียนเพิ่มขึ้นจาก 4 ชั่วโมงในปี พ.ศ. 2549 เป็น 14 ชั่วโมง ในปี พ.ศ. 2573 (สำนักนวัตกรรมแห่งชาติ, 2565) ทิศทางการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ในลักษณะนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self - Directed Learning) ที่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้แบบ Online อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมสำหรับผู้เรียนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เข้าใจธรรมชาติ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2017)

แนวคิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self - Directed Learning) เป็นแนวคิดที่สอนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ผู้สอน แหล่งทรัพยากร และมิติทางสังคม ซึ่งนักเรียนที่แสวงหาความรู้ในการเรียนด้วยตนเองจะมีแรงจูงใจในการเรียน และเกิดการเรียนอย่างมีจุดประสงค์ ทำให้สามารถเรียนรู้ได้ดีกว่า จดจำสิ่งที่เรียนได้นานกว่า และนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ดีกว่าการเรียนที่ได้รับความรู้จากผู้สอนเพียงอย่างเดียว การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการเรียนรู้แบบนำตนเองนั้นเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถวางแผนการเรียน เลือกวิธีการเรียน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการเรียนได้ เน้นให้นักเรียนได้เรียนตามความสะดวก และความสนใจของนักเรียนโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น (ชนวรรต ศรีลาคำ และ พัฒนา สอดทรัพย์, 2562)

การบริหารสถานศึกษา ตามบทบาท ภาระหน้าที่ และงานของผู้บริหารสถานศึกษานั้นในส่วนของงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งการดำเนินงานของงานวิชาการควรมีการดำเนินงานประสานกันกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา (วลีรัตน์ ฉิมน้อย, 2562) สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบัน และความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนที่สามารถแสวงหาความรู้และประสบการณ์ที่ไม่ได้จำกัดเฉพาะในห้องเรียนหรือภายในโรงเรียน อีกทั้งยังช่วยบรรเทาปัญหาซึ่งเป็นผลกระทบจากการสูญเสียการเรียนรู้ (Learning loss) ของผู้เรียน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่โรงเรียนจำเป็นต้องจัดให้มีเรียนการสอนออนไลน์ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, 2561)

โรงเรียนทวิธาภิเศก ดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 มีวิสัยทัศน์คือ “สถานศึกษาแห่งนวัตกรรม (School of Innovation)” มุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดด้วยตนเอง และมุ่งเสริมสร้างจิตวิญญาณทวิธา จากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โรงเรียนทวิธาภิเศก (2565) ระบุจุดที่ควรพัฒนา คือ ควรเร่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยสถานศึกษาเร่งพัฒนา/จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ มีการจัดกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมีระบบติดตามประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและชัดเจน ซึ่งจากเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และมีความสนใจที่ต้องการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิธาภิเศก

ตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน (Self – Directed Learning Competency) เพื่อช่วยเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของนักเรียนให้สามารถปรับตัวและปรับวิธีการเรียนรู้ให้สอดคล้องและตอบสนองการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันของสังคมในยุคปัจจุบันและในโลกอนาคต และเป็นการยกระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทวิภาคให้ก้าวหน้า ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ของโรงเรียน พร้อมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในปัจจุบันและในอนาคต และสามารถนำไปปรับใช้กับกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน มีขอบเขต 2 ประเด็น คือ 1) การบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาค 2) สมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน
2. ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูล โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนทวิภาค กรุงเทพมหานคร และผู้ให้ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน และครูโรงเรียนทวิภาค จำนวน 121 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 126 คน
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลและทำการวิจัยในระหว่างเดือนกันยายน 2565 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2566

การทบทวนวรรณกรรม

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง สมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเอง จึงนำแนวคิดของนักวิชาการ ประกอบด้วย Ayyildiz and Tarhan (2015); เตือนใจ โพธิ์สุ (2557); หทัยชนก กุระมสุวรรณ (2562) มาสังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง สมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความตระหนักในตนเอง และความมีอิสระในการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนตระหนักในความสำคัญของการเรียนรู้ มีความสามารถในการรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีแรงจูงใจและความมั่นใจในตนเองเลือก สมัครใจ เปิดโอกาสในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรักในการเรียนรู้ และการมีความเชื่อมั่นต่อตนเองในการเป็นผู้เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. ความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ เลือกแผนการเรียนรู้ที่ตนเองต้องการ เพื่อนำไปวางแผนการเรียนรู้ เลือกกลยุทธ์ในการเรียน ระบุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ การสร้างโอกาสเชิงบวกสำหรับอนาคต รวมทั้งการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ความสามารถในการแสวงหาและจัดการความรู้ หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ มีความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน มีความสามารถในการจัดการข้อมูล มีความสามารถในการตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบ และสามารถรวบรวมข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการเรียนรู้แบบนำตนเอง

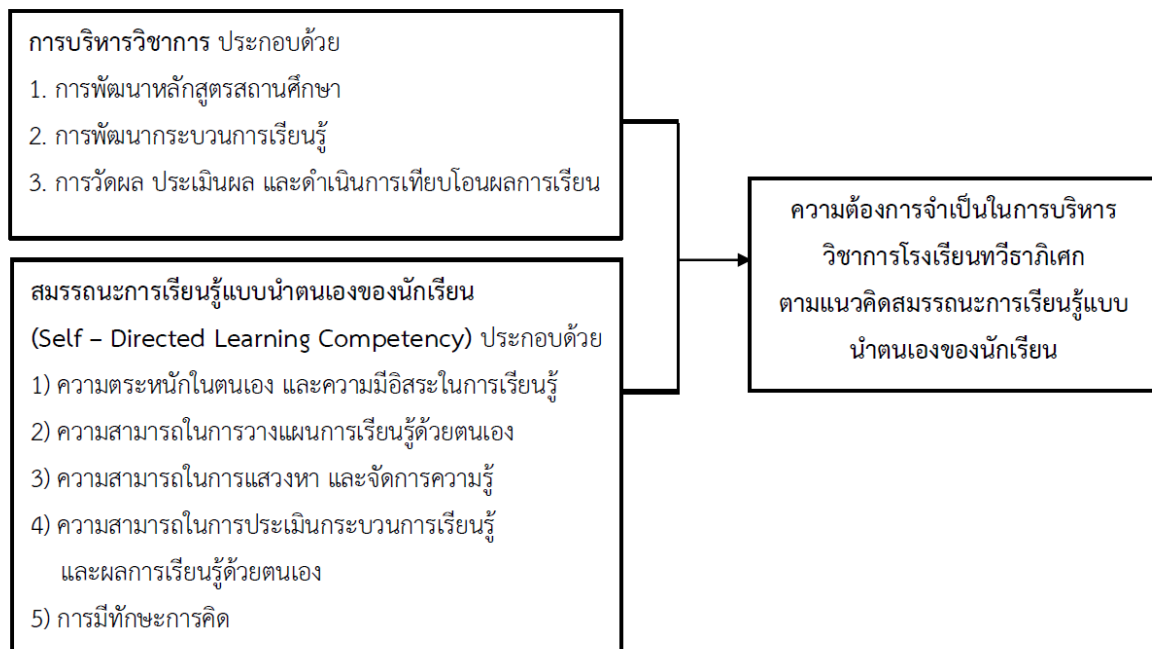
4. ความสามารถในการประเมินกระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง นักเรียนสามารถประเมินช่องว่างการเรียนรู้ของตนเองและเข้าใจถึงศักยภาพของตนเอง ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง ประเมินกระบวนการเรียนรู้ ประเมินผลการเรียนรู้และความสำเร็จของการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น มีความเข้าใจถึงศักยภาพของตน และให้ผลสะท้อนกลับได้

5. การมีทักษะการคิด หมายถึง นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีความสามารถในการคิดที่รอบคอบ คิดกว้าง คิดหลากหลาย มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ รวมทั้งมีความคิดสร้างสรรค์ คิดริเริ่ม รวมทั้งมีทักษะการคิดแก้ปัญหา

สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากร คือ โรงเรียนทวีธาภิเศก กรุงเทพมหานคร

1.2 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน และครูโรงเรียนทวีธาภิเศก จำนวน 121 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 126 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวีธาภิเศกตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ นักวิชาการทางด้านบริหารการศึกษา 1 ท่าน นักวิชาการทางด้านสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเอง 1 ท่าน และผู้บริหารโรงเรียน 1 ท่าน พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ครูจากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษอื่น ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 30 คน จากนั้นวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) ผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบสอบถามมีความเที่ยงทั้งฉบับ 0.96 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีมาก หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้จริง (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวีธาภิเศกตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยจัดทำเอกสารขออนุมัติหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง ติดตามการตอบแบบสอบถาม หากแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จะนำไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถามให้สมบูรณ์อีกครั้ง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวีธาภิเศกตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิธาภิเศกตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิธาภิเศกตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ด้วยค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: $PNI_{\text{modified}} = (I - D/D)$ ของสุวิมล ว่องวาณิช (2558)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 126 ฉบับ ซึ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 5 คน และครูผู้สอนจำนวน 121 คน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไป	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ						
1) ชาย	2	1.6	45	35.7	47	37.3
2) หญิง	3	2.4	76	60.3	79	62.7
รวม	5	4	121	96	126	100
อายุ						
1) ไม่เกิน 30 ปี			24	19	24	19.0
2) 31-40 ปี	1	0.8	71	56.4	72	57.1
3) 41-50 ปี	1	0.8	12	9.5	13	10.3
4) 51-60 ปี	3	2.4	14	11.1	17	13.5
รวม	5	4	121	96	126	100
กลุ่มสาระการเรียนรู้						
1) คณิตศาสตร์			17	13.5	17	13.5
2) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			26	20.6	26	20.6
3) ภาษาไทย			15	11.9	15	11.9
4) ภาษาต่างประเทศ			19	15.1	19	15.1
5) สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม			14	11.1	14	11.1
6) ศิลปะ			7	5.6	7	5.6
7) สุขศึกษา และพลศึกษา			9	7.1	9	7.1
8) การงานอาชีพ			9	7.1	9	7.1
9) อื่น ๆ (โปรดระบุ)	5	4	5	4	10	7.9
.....						
รวม	5	4	121	96	126	100

สถานภาพทั่วไป	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงานในโรงเรียน						
ทวิธาภิเศก						
1) ไม่เกิน 2 ปี	3	2.4	5	4	8	6.3
2) 3-10 ปี	1	0.8	91	72.2	92	73.0
3) 11-20 ปี	1	0.8	14	11.1	15	11.9
4) 20 ปีขึ้นไป			11	8.7	11	8.7
รวม	5	4	121	96	126	100
วุฒิการศึกษาสูงสุด						
1) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า			77	61.1	77	61.1
2) ปริญญาโท	4	3.2	42	33.3	46	36.5
3) ปริญญาเอก	1	0.8	2	1.6	3	2.4
4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
รวม	5	4	121	96	126	100

จากตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้แก่ผู้บริหารและครูโรงเรียนทวิธาภิเศก จำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ เพศ อายุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนทวิธาภิเศก และ วุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 126 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุระหว่าง 51-60 ปี และอายุระหว่าง 41-50 ปี ตามลำดับ

ด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ มีจำนวนเท่ากัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มอื่น ๆ (พัฒนาผู้เรียนและผู้บริหาร) ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนทวิธาภิเศก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนทวิธาภิเศกระหว่าง 3-10 ปี รองลงมาคือ 11-20 ปี มากกว่า 20 ปี และประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 2 ปี ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน ตามลำดับ

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิธาภิเศก ตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนโดยภาพรวม มีผลการวิจัยดังตาราง 2

ตารางที่ 2

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวีธาภิเศก ตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน

การบริหารวิชาการ ตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI _{Modified}	ลำดับที่
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.465	0.557	ปานกลาง	4.521	0.444	มากที่สุด	0.305	2
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.531	0.434	มาก	4.612	0.357	มากที่สุด	0.306	1
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.600	0.520	มาก	4.612	0.406	มากที่สุด	0.281	3
เฉลี่ยรวม	3.532	0.362	มาก	4.582	0.282	มากที่สุด	0.297	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนทวีธาภิเศก ตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนทวีธาภิเศกตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กับด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนทวีธาภิเศก ตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน โดยภาพรวม มีผลการวิจัยดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน โดยภาพรวม

องค์ประกอบสมรรถนะการ เรียนรู้แบบนำตนเองของ นักเรียน	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI _{Modified}	ลำดับที่
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
องค์ประกอบ 1 ความ ตระหนักในตนเอง และความ มีอิสระในการเรียนรู้	3.657	0.385	มาก	4.616	0.313	มากที่สุด	0.262	5
องค์ประกอบ 2 ความสามารถ ในการวางแผนการเรียนรู้ด้วย ตนเอง	3.519	0.379	มาก	4.584	0.296	มากที่สุด	0.303	2
องค์ประกอบ 3 ความสามารถ ในการแสวงหาและจัดการ ความรู้	3.519	0.377	มาก	4.578	0.297	มากที่สุด	0.301	4
องค์ประกอบ 4 ความสามารถ ในการประเมินกระบวนการ เรียนรู้ และผลการเรียนรู้ด้วย ตนเอง	3.492	0.404	ปานกลาง	4.551	0.291	มากที่สุด	0.303	1
องค์ประกอบที่ 5 การมีทักษะ การคิด	3.546	0.385	มาก	4.616	0.303	มากที่สุด	0.302	3
เฉลี่ยรวม	3.547	0.362	มาก	4.582	0.282	มากที่สุด	0.297	

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคีตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 1 - 5 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่ 1 ความตระหนักในตนเอง และความมีอิสระในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และองค์ประกอบที่ 4 ความสามารถในการประเมินกระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคี ตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 1 - 5 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 5 การมีทักษะการคิด และองค์ประกอบที่ 1 ความตระหนักในตนเองและความมีอิสระในการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และองค์ประกอบที่ 4 ความสามารถในการประเมินกระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคีตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ในภาพรวมองค์ประกอบที่ 1 - 5 มีค่า $PNI_{modified} = 0.297$ โดยรายองค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 4 ความสามารถในการประเมินกระบวนการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 1 ความตระหนักในตนเอง และความมีอิสระในการเรียนรู้มีลำดับความต้องการจำเป็น

น้อยที่สุด สรุปความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคีตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน โดยภาพรวม มีผลการวิจัยดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคีตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน โดยภาพรวม

การบริหาร วิชาการ	ประเด็น	สมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน					เฉลี่ยรวม	ลำดับดัชนี ความ ต้องการ จำเป็น
		ความตระหนักในตนเอง และความรู้ อิสระในการเรียนรู้	ความสามารถในการวางแผน เรียนรู้ด้วยตนเอง	ความสามารถในการแสวงหาและ จัดการความรู้	ความสามารถในการประเมิน กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ด้วยตนเอง	การมีทักษะการคิด		
1. การพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	D	3.503	3.463	3.458	3.439	3.463	3.465	2
	I	4.558	4.519	4.503	4.460	4.566	4.521	
	PNI _{modified}	0.301 (4)	0.305 (2)	0.302 (3)	0.297 (5)	0.319 (1)	0.305	
2. การพัฒนา กระบวนการ เรียนรู้	D	3.593	3.507	3.528	3.480	3.549	3.531	1
	I	4.635	4.620	4.595	4.571	4.636	4.612	
	PNI _{modified}	0.290 (5)	0.318 (1)	0.303 (4)	0.314 (2)	0.306 (3)	0.306	
3. การวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน	D	3.646	3.601	3.561	3.569	3.624	3.600	3
	I	4.638	4.577	4.619	4.601	4.627	4.612	
	PNI _{modified}	0.272 (4)	0.271 (5)	0.297 (1)	0.289 (2)	0.277 (3)	0.281	

หมายเหตุ. D : Degree of success (สภาพปัจจุบัน), I : Importance (สภาพที่พึงประสงค์), PNI_{modified} : Modified Priority Needs Index (ดัชนีความต้องการจำเป็น)

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคีตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เมื่อเรียงลำดับตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเอง พบว่า ความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด และความตระหนักในตนเอง และความรู้อิสระในการเรียนรู้ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อเรียงลำดับตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเอง พบว่า การมีทักษะการคิดมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด และความสามารถในการประเมินกระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด เมื่อเรียงลำดับตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเอง พบว่า

ความสามารถในการแสวงหาและจัดการความรู้มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด และความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาสรุปและอภิปรายผลเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคีตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.306$) โดยมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะการจัดการเรียนรู้เป็นบทบาทหน้าที่หลักของสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภายในโรงเรียนมีความจำเป็นมากที่ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เกิดขึ้น สนับสนุนโดยแนวคิดของ จามจุรี จำเมือง (2552) ที่ได้เสนอแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จะเห็นว่าการจัดทำแผนการเรียนรู้เป็นจุดเริ่มต้นของการคำนึงถึงปัจจัยและวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำนักเรียนไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ และเป็น การดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งเสริมความสามารถในการประเมินกระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ที่กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาอยู่ที่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปมีประสิทธิภาพ ประสานความร่วมมือกับบุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ ซึ่งถ้าหากกระบวนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการแสวงหาความรู้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังสนับสนุนด้วยแนวคิดของ สรลพร ถนอมรอบ (2564) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และครูควรได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ลำดับ ที่ 2 ($PNI_{modified} = 0.305$) สะท้อนว่า โรงเรียนควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเอง เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนแผนที่นำไปสู่ความสำเร็จตามต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้มีความรู้และทักษะที่จำเป็น สอดคล้องกับปรียาพร

วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรว่า 1) หลักสูตรทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ 2) หลักสูตรทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล 3) หลักสูตรเปรียบเสมือนแบบแปลนของการจัดการเรียนการสอน และโรงเรียนควรส่งเสริมทักษะการคิด และความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับผู้เรียน เพราะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ และยังสามารถคล้องกับพิมพ์ดีด (2558) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นต้องสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเต็มที่ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่ามีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจัดอยู่ในลำดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นว่าการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ถือเป็นจุดแข็งของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนให้สามารถประเมินการเรียนรู้ของตนเองตามสภาพจริง โดยมีครูเป็นผู้กำกับดูแล และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน สอดคล้องกับสมพร หลิมเจริญ (2552) ที่กล่าวว่า โรงเรียนควรพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมที่เรียนรู้จากการลงมือทำที่ส่งเสริมอิสระในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น เพราะการวัดและประเมินผล ช่วยให้การวัดผล การเรียนรู้ของผู้เรียน ทราบพัฒนาการของผู้เรียน และสามารถนำผลจากการวัดและประเมินไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นได้อีกด้วย สอดคล้องกับภัทรา นิคมานนท์ (2543) ที่กล่าวถึง ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลว่า 1) นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน 2) เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลการวัดและประเมินดีขึ้น 3) สร้างนิสัยในการใฝ่รู้ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เมื่อไม่สามารถตอบคำถามหรือตอบแบบทดสอบได้นักเรียนจะไปศึกษาเพิ่มเติมก่อให้เกิดนิสัยอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น 4) ทราบถึงสถานภาพทางการเรียนของตนเองว่า ดี-ด้อย ในเรื่องใด ควรได้รับการปรับปรุงอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และร่วมกันออกแบบการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน โดยมุ่งเน้นไปที่ความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนเป็นสำคัญ

1.2 โรงเรียนควรมีการทบทวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นไปที่การส่งเสริมทักษะการคิด และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน ความตระหนักในตนเอง ความมีอิสระในการเรียนรู้ และทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ร่วมกัน การพัฒนา

หลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนจะเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้

1.3 หน่วยงานทางการศึกษา หรือกระทรวงศึกษาธิการควรเร่งกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน โดยให้ครูพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการจัดบรรยากาศของชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักในตนเอง ความมีอิสระในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอด เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนทวิภาคี ตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน เพื่อผู้บริหารและครูสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนที่สามารถตอบสนองความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและในอนาคต

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนโรงเรียนทวิภาคี เนื่องจากเป็นด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด และเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่มีรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการตามแนวคิดสมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนในโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงเพื่อขยายผลการวิจัยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จามจุรี จำเมือง. (2552). *คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา*. เจริญดีมั่นคง.
- ชนวรรต ศรีลาคำ และพัฒนา สอดทรัพย์. (2562). The Direction of Self -directed learning as based on The Thailand 4.0 Policy ทิศทางการเรียนรู้ด้วยตนเองตามนโยบายประเทศไทย 4.0. *วารสารมนุษยศาสตร์ ฉบับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง มกราคม-มิถุนายน 2562*, 8(1), 49-62.
- เดือนใจ โพธิ์สุ. (2557). *การเรียนรู้ด้วยตนเอง*. <http://phosu2506.blogspot.com/2014/12/normal-0-false-false-false-en-us-x-none.html>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). *การประเมินผลการเรียน*. ทิพย์วิสุทธิ.
- โรงเรียนทวิภาคี. (2565). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2564*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนทวิภาคี.
- วลีรัตน์ ฉิมน้อย. (2562). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะพลเมืองคุณภาพในศตวรรษที่ 21* [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (2561). *ขอบฟ้าใหม่แห่งการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์อนาคต*. จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร หลิมเจริญ. (2552). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2* [ปริญญา นิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สร้อยพร รัตนธอบ. (2564). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า*, 8(1), 25-38.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ และศูนย์วิจัยอนาคตศึกษา ฟิวเจอร์เทลส์ แล็บ. (2565). *อนาคตของการเรียนรู้*. <http://online.anyflip.com/fuvvc/utuw/mobile/index.html>
- หทัยชนก ฐรมะสุวรรณ. (2562). ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 15(2), 2-12.
- Arylides, Y., & Tarhan, L. (2015). Development of the self-directed learning skills scale. *International Journal of Lifelong Education*, 34(6), 663-679.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (2017). *Personalized Learning: Training Tools for Curriculum Development*. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000250420_eng